

**Concurs de admitere la Institutul Național al Magistraturii
septembrie 2019 – februarie 2020**

**PROCES VERBAL
de soluționare a contestațiilor la barem pentru disciplina
Drept civil și Drept procesual civil**

16 decembrie 2019

Întocmit de Comisia de soluționare a contestațiilor – Drept civil și Drept procesual civil, cu privire la contestațiile la baremul de notare și evaluare, formulate de candidații menționați în anexa atașată la prezentul, în temeiul art. 19 din Regulamentul privind concursul de admitere și examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, referitoare la baremul stabilit pentru proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice la materia: Drept civil și Drept procesual civil.

Au fost formulate contestații de către 16 de candidați, cu privire la următoarele întrebări:

Subiectul 1 pct. 2 - contestată de un candidat

În motivare s-a arătat că toate cerințele se raportează la speță, motiv pentru care se solicită acordarea punctajului integral pentru indicarea momentului de la care începe să curgă în cazul acțiunii în reducere a liberalităților de la data deschiderii moștenirii având în vedere că din datele speței nu rezultă că moștenitorii rezervatari au pierdut posesia bunurilor sau că ar fi vorba de liberalități excesive necunoscute de moștenitorii rezervatari.

Contestația este neîntemeiată. Potrivit art. 15 alin. 2 din Regulamentul privind concursul de admitere și examenul de absolvire a INM proba scrisă verifică atât cunoștințele juridice teoretice, cât și cele practice. Prin urmare, chiar dacă o parte din cerințele formulate se raportau la datele speței, puteau fi formulate și cerințe care să fie tratate doar din punct de vedere teoretic fără raportare la datele speței. De altfel, din procesul-verbal încheiat la data de 07.12.2019 de membrii comisiei de elaborare a subiectelor rezultă că au specificat în timpul concursului, în toate sălile de concurs, faptul că subiectul 1, cerința nr. 2 este un subiect strict teoretic, care trebuie tratat independent de datele speței.

Subiectul 1 pct. 5 - contestată de doi candidați.

Contestațiile sunt neîntemeiate.

Sub un prim aspect, Comisia constată că cerința se raporta la datele speței din subiectul 1, enunțul acesteia vizând, în mod neechivoc, situația în care instanța ar fi omis să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată pretinse de reclamant în speță. Prin urmare, pentru stabilirea termenului de formulare a cererii de completare a dispozitivului, era necesar ca, mai înainte, să se stabilească prin raportare la datele speței, care este termenul de formulare al căii de atac, în sensul dacă acesta este termenul de drept comun de 30 zile sau un alt termen. Or, prin raportare la datele speței (cerere având ca obiect reducerea liberalităților excesive), nu există o dispoziție legală care să prevadă un alt termen de declarare a căii de atac împotriva hotărâri,

situație în care sunt aplicabile dispozițiile art. 468 alin.1 C.pr.civ., potrivit cu care termenul de apel este de 30 de zile de la comunicarea hotărârii, dacă legea nu dispune altfel.

Sub un al doilea aspect, comisia arată că, în ipoteza speței (omisiunea instanței de a se pronunța cu privire la cheltuielile de judecată pretinse de una din părți), partea are deschise trei căi pentru soluționarea cererii sale: cererea de completare a dispozitivului, cererea de revizuire întemeiată pe dispozițiile art.509 alin.1 pct.1 C.pr.civ. sau solicitarea lor pe calea unui proces distinct.

În ceea ce privește cererea de revizuire, potrivit art. 509 alin.1 pct.1 c.pr.civ., dispoziția legală este neîndoielnică în sensul că revizuirea unei hotărâri poate fi cerută dacă „nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut”. Omisiunea pronunțării asupra cheltuielilor de judecată pretinse de una din părți se încadrează în ipoteza dispoziției legale, fiind neîntemeiate susținerile candidatului care a afirmat că acest motiv de revizuire ar viza cereri de altă natură.

Cât privește trimiterile candidatului la jurisprudența atașată contestației, comisia constată pe de o parte, că aceasta nu se regăsește ca jurisprudență obligatorie pentru concursul de față, iar pe de altă parte, chiar de ar fi interpretate ca parte integrantă din motivarea contestației, acestea sunt în sensul motivelor anterior expuse pentru a susține netemeinicia contestației.

Subiectul nr. 2 pct. 1 – contestată de trei candidați

Două contestații sunt întemeiate. Cerința de la pct. 1 – Subiectul nr. 2 vizează ordinea soluționării excepțiilor invocate prin întâmpinare și la primul termen de judecată ceea ce implică, în prealabil, identificarea tuturor excepțiilor invocate, iar ulterior stabilirea ordinii de soluționare a acestora. Astfel:

- prin întâmpinarea depusă de B s-a invocat excepția prescripției dreptului material la acțiune;
- prin întâmpinarea depusă de pârâții C1, C2 și C3 s-a invocat excepția necompetenței teritoriale a instanței;
- la primul termen de judecată pârâțul C1 susține că nu a fost citat reprezentantul legal, ceea ce semnifică faptul că a invocat excepția lipsei citării reprezentantului legal;
- la primul termen de judecată reclamantul a arătat că pârâțul C1 nu are interes să invoce lipsa reprezentării legale a pârâțului C3, ceea ce semnifică faptul că a invocat excepția lipsei de interes în invocarea excepția lipsei citării reprezentantului legal;

În concluzie, au fost 4 excepții invocate: excepția prescripției dreptului material la acțiune, excepția necompetenței teritoriale, excepția lipsei citării reprezentantului legal și excepția lipsei de interes.

Ordinea de soluționare a acestor excepții, raportat la art. 248 alin.1 și 2 NCPC, este următoarea: excepția lipsei de interes, excepția lipsei citării reprezentantului legal, excepția necompetenței teritoriale și excepția prescripției dreptului material la acțiune.

Soluționarea cu prioritate a excepției lipsei de interes în invocarea excepției lipsei citării reprezentantului legal se impune întrucât, astfel cum rezultă din cuprinsul dispozițiilor art.29 C.pr.civ. coroborat cu art. 32 C.pr.civ., excepțiile de procedură (cum este și cazul excepției lipsei citării reprezentantului legal) trebuie să întrunească condițiile de exercițiu ale acțiunii civile, astfel cum sunt reglementate de dispozițiile art.32 alin.1 C.pr.civ., printre care se numără și condiția justificării unui interes. De altfel, art. 32 alin.2 C.pr.civ. prevede în mod expres că îndeplinirea condițiilor de exercițiu ale acțiunii civile se aplică, în mod corespunzător, și apărărilor. Prin urmare, pentru soluționarea excepției lipsei citării reprezentantului legal este necesar ca, mai înainte, să se verifice dacă titularul acestei excepții justifică un interes în invocarea ei, situație care impunea analiza cu prioritate a excepției lipsei de interes.

Este neîntemeiată contestația prin care s-a susținut că se impunea amânarea cauzei la primul termen de judecată. În această privință, Comisia arată că enunțul cerinței a vizat în mod exclusiv indicarea argumentată

a ordinii soluționării excepțiilor invocate prin întâmpinare și la primul termen de judecată, iar nu momentul la care ele vor fi soluționate. Prin urmare, candidatul trebuia să identifice excepțiile invocate, astfel cum au fost anterior arătate și să stabilească în ce ordine vor fi soluționate, cu arătarea argumentelor pentru care a indicat o anumită ordine de soluționare și nu momentul la care vor fi soluționate în cadrul procesului.

Subiectul nr. 2 pct. 4 – contestată de 2 candidați

Se resping contestațiile ca neîntemeiate. Din enunțul speței rezultă că era prezent minorul C3, iar reprezentantul nu era prezent și nici citat. Prezența este specificată în mod expres, de enunțul speței, numai cu privire la minorul C3, ceea ce are semnificația că reprezentantul legal nu era prezent (speța nu specifică expres prezența). Totodată, lipsa reprezentantului legal rezultă și din analiza celorlalte aspecte invocate de pârâtul C1 (minorul prezent, reprezentantul legal nu a fost citat). În fine, chiar dacă în mod puțin rezonabil, s-ar aprecia că enunțul nu este suficient de clar pentru a stabili prezența sau nu a reprezentantului legal, în acest caz ar fi fost necesar să fie avute în vedere ambele ipoteze de lucru, implicit și pe cea indicată în barem. În mod categoric formularea din speță obliga la analiza aspectelor indicate în barem.

De asemenea, se impune menținerea baremului afișat, având în vedere că, pentru acordarea punctajului complet, cerința impunea o „soluție argumentată”, ceea ce implică atât soluția, cât și motivarea acesteia.

Subiectul 2 pct. 5 - contestată de patru candidați

În motivare s-a arătat se impune acordarea punctajului și pentru răspunsurile în care candidații s-au raportat la prescripția acțiunii în revocarea donației reglementată de art. 1020-1029 C.civ. având în vedere că din datele speței rezultă că B a invocat excepția prescripției la cererea privind revocarea donației, iar nu cu privire la acțiunea revocatorie (a).

Totodată s-a arătat că se impune precizarea și punctarea unui moment obiectiv al începutului cursului termenului de prescripției, chiar dacă nu este incident în speță (b).

(a) Contestațiile sunt neîntemeiate. Din modul de redactare al subiectului nr. 2 rezultă în mod explicit faptul că A a formulat două cereri, în timp ce B a invocat excepția prescripției în raport de acestea. Susținerea în sensul că s-ar fi putut înțelege faptul că B invocă o excepție străină de cererile formulate de către A nu poate fi acceptată având în vedere că este lipsită de finalitate practică și ar conduce la rezolvarea unui aspect străin de datele speței.

(b) Din formularea cerinței subiectului 2 pct. 5 rezultă cu claritate că întrebarea nu era una pur teoretică, ci impunea un răspuns prin raportare la situația de fapt prevăzută în speță. Or, așa cum contestatorul admite, din datele speței nu rezultă relevanța unui eventual moment obiectiv pentru începutul cursului prescripției. De aceea, punctarea unui astfel de aspect, nepertinent, ar fi eronată.

Subiectul 2 pct. 7 – contestată de un candidat

În motivare se arată că opinia exprimată de INM în mod public este aceea că în materia acțiunii revocatorii și în cazul contractelor cu titlu gratuit se impune complicitatea terțului la fraudă.

Contestația este nefondată întrucât condiția complicității terțului la fraudă este cerută doar în cazul contractelor cu titlu oneros sau al plății făcute în executarea unui astfel de contract așa cum prevede în mod expres art. 1562 alin. 2 C.civ. În plus, susținerea contestatorului în sensul că în baremul de corectare al subiectelor de absolvire a INM din anul 2019 s-a afirmat că în materia acțiunii revocatorii și în cazul contractelor cu titlu gratuit se impune complicitatea terțului la fraudă este nefondată, întrucât pe de o parte, o

astfel de interpretare nu a fost statuată, iar, în al doilea rând, problemele de drept analizate în baremul respectiv sunt contextual diferite de cele din prezenta speță.

Subiectul nr. 2 pct. 10 – contestată de 6 candidați

Se resping contestațiile ca neîntemeiate. Admisibilitatea cererii de intervenție accesorie implică și întrunirea condiției interesului terțului intervenient accesoriu, interes ce trebuie să respecte cerințele prevăzute de art. 33 C.pr.civ. de a fi determinat, legitim, personal, născut și actual.

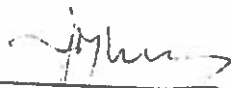

Ipoieza speței pune accentul pe caracterul interesului de a fi personal, în sensul de a se urmări obținerea unui folos practic pentru sine, direct sau indirect.

Pe de altă parte, dispozițiile art.1565 alin.1 C.civ. prevăd că efectul aditerii acțiunii revocatorii este reprezentat de declararea ca inopozabil a actului atacat față de creditorul care a introdus acțiunea cât și față de creditorii care, putând introduce acțiunea, au intervenit în cauză.

Comisia apreciază că referirea din cuprinsul art.1561 alin.1 C.civ. este la creditorii care au ales să intervină în cauză, având aceeași pretenție, în loc să formuleze pe cale separată o cerere cu același obiect. Referirea din dispoziția legală este, așadar, la intervenienții principali, astfel cum aceștia sunt definiți de dispozițiile art. 61 alin.2 c.pr.civ.

Prin urmare, în măsura aditerii acțiunii, inopozabilitatea actului atacat va fi declarată numai față de reclamant și intervenientul principal, nu și față de intervenientul accesoriu, ceea ce conduce la concluzia lipsei interesului acestuia din urmă în promovarea cererii de intervenție accesorie.

Comisia de contestații,

... -
... -
... -
... -